EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 17.7.2006
COM(2006) 399 galīgā redakcija

2006/0135 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2201/2003 attiecībā uz jurisdikciju laulības lietās un ievieš noteikumus par šajās lietās piemērojamām tiesībām

(iesniegusi Komisija)

{SEC(2006) 949}
{SEC(2006) 950}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1) Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Amsterdamas Līgums nosaka mērķi pakāpeniski izveidot kopīgu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, cita starpā pieņemot pasākumus attiecībā uz tiesisko sadarbību civilliet ās. Saskaņā ar EK Līguma 65. pantu Kopiena pieņem pasākumus tiesu iestāžu sadarb ībai pārrobežu civillietās, ciktāl tas vajadzīgs iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošin āšanai. Līguma 65. panta b) apakšpunktā īpaši norādīta „saderības veicināšana noteikumos, ko dalībvalstis piemēro attiecībā uz tiesību normu kolīzijām un jurisdikcijas konfliktiem."

Tiesību kolīziju normu saskaņošana veicina spriedumu savstarpējo atzīšanu. Tas, ka dal ībvalstu tiesas piemēro vienādas kolīziju normas, lai noteiktu konkrētajai situācijai piem ērojamās tiesības, veicina savstarpējo uzticību saistībā ar citu dalībvalstu pieņemtajiem tiesu lēmumiem.[1]

Eiropadome jautājumam par šķiršanās lietām piemērojamām tiesībām ir pievērsusies divreiz. Eiropadome Vīnē 1998. gadā noteica, ka laulības šķiršanai piemērojama tiesību instrumenta radīšanas iespēja jāapsver piecu gadu laikā pēc Amsterdamas līguma spēkā stāšanās[2] Vēlāk Eiropadome 2004. gada novembrī aicināja Komisiju 2005. gadā iesniegt Zaļo grāmatu par tiesību kolīziju normām šķiršanās lietās.[3]

---

1 Pasākumu programma, lai īstenotu nolēmumu savstarpējās atzīšanas principu civillietās un komercliet ās, pieņemta 30.11.2000., OV C 12, 15.1.2001., 1. lpp.

2 Vīnes rīcības plāns, ko Eiropadome pieņēma 1998. gada 3. decembrī, OV C 19, 23.1.1999., 1. lpp.

3 Hāgas programma brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanai Eiropas Savienībā, ko Eiropadome pieņēma 2004. gada 4. - 5. novembrī.

4 Padomes 2000. gada 29. maija Regula (EK) Nr. 1347/2000 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par abu laulāto vecāku atbildību par bērniem. OV L 160, 30.06.2000., 19. lpp.

Vispārējais konteksts

Līdz ar pieaugošo pilsoņu mobilitāti Eiropas Savienībā palielinās tādu laulāto pāru skaits, kur laulātās puses ir dažādu valstu pilsoņi vai laulātie dzīvo dažādās dalībvalstīs, vai laulātie dzīvo dalībvalstī, nevienam no abiem neesot vai tikai vienam esot šīs dal ībvalsts pilsonim. Ņemot vērā augsto šķiršanās īpatsvaru Eiropas Savienībā, laulības liet ās piemērojamo tiesību un jurisdikcijas jautājums katru gadu skar daudzus pilsoņus. Pievienotā ietekmes novērtējuma 3. iedaļā ietverti skaitliskie rādītāji, kas raksturo starptautiska rakstura laulības šķiršanas un laulības noslēgšanas gadījumu skaitu Eiropas Savienībā.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Patlaban nav Kopienas noteikumu par to, kādi likumi piemērojami laulības lietās. Pirmais ģimenes tiesību jomā pieņemtais Kopienas tiesību akts – Padomes Regula (EK) Nr. 1347/2000[4] – noteica normas attiecībā uz jurisdikciju, spriedumu atzī šanu un izpildi laulības lietās, kā arī lietās par abu laulāto vecāku atbildību par bērniem laulības lietu tiesvedības kontekstā. Taču tā neietvēra noteikumus par piemērojamām tiesībām.

Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003[5], ar kuru atcēla un no 2005. gada 1. marta aizst āja Padomes Regulu (EK) Nr. 1347/2000, šajā ziņā nenoteica nekādus grozījumus. Piem ērojamo tiesību jautājums netika izvirzīts diskusijās par minēto regulu, kurā faktiski negrozīti pārņemtas Padomes Regulas (EK) Nr. 1347/2000 laulības tiesību normas.

Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 ļauj laulātajiem izvēlēties vienu no dažādiem alternatīviem jurisdikcijas pamatiem. Ja dalībvalsts tiesā ir ierosināts laulības process, tad piemērojamās tiesības nosaka, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts tiesību kolīziju normām, kuras balstās uz ļoti dažādiem kritērijiem.

Lielākā daļa dalībvalstu piemērojamās tiesības nosaka, pamatojoties uz saistošo faktoru gradāciju, cenšoties nodrošināt, lai process noritētu saskaņā ar to tiesisko kārtību, ar kuru tas ir visciešāk saistīts. Citas dalībvalstis laulības lietu procesos sistemātiski piem ēro savas valsts tiesības (*lex fori*).

Priekšlikuma mērķi

Šā priekšlikuma vispārējais mērķis ir sniegt skaidru un vispusīgu juridisko regulējumu laulības lietās Eiropas Savienībā un nodrošināt pilsoņiem paredzamības, elastības un tiesas pieejamības ziņā adekvātus risinājumus.

Pašreizējā situācija var radīt daudzas problēmas starptautiska rakstura laulības lietu tiesvedībā. Dalībvalstu materiālo tiesību un tiesību kolīziju normu lielā dažādība rada tiesisko nenoteiktību. Dalībvalstu tiesību kolīziju normu lielo atšķirību un komplicētības dēļ dažādas valstiskās piederības laulātajiem ir ļoti grūti paredzēt, kuras tiesības tiks piemērotas viņu laulības lietas tiesvedībā. Lielākā daļa dalībvalstu nepieļauj nekādu iesp ēju laulātajiem izvēlēties laulības lietu tiesvedībā piemērojamās tiesības. Šā iemesla dēļ var rasties situācijas, kad laulātie tikai vāji saistīti ar tiesībām, kuras tiek piemērotas, un sekas, kas neatbilst pilsoņu tiesiskajai paļāvībai. Turklāt pašreizējās normas var laulātos mudināt uz „apsteigšanas sacīksti" („*rush to court*"), t.i., iesniegt pieteikumu tiesā, pirms to ir izdarījis otrs laulātais, lai nodrošinātu, ka tiesvedība notiek saskaņā ar noteikt ām tiesībām atbilstoši viņa vai viņas interesēm. Visbeidzot, pašreizējās normas negarantē pietiekamu tiesu pieejamību.

Priekšlikums groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2201/2003 attiecībā uz laulības lietu jurisdikciju un tiesvedībā piemērojamām tiesībām, lai sasniegtu šādus mērķus:

- *Tiesiskās noteiktības un paredzamības nostiprināšana*

- **Saskanība ar citu jomu politiku un Eiropas Savienības mērķiem**

Priekšlikums respektē pamattiesības un ievēro principus, kas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā īpaši atzīti par Kopienas tiesību vispārējiem principiem. Īpaša vērība veltīta tam, lai priekšlikumā būtu pilnībā respektētas Pamattiesību hartas 47. pantā noteiktās tiesības uz taisnīgu tiesu**.**

2) Interesentu viedokļu iegūšana un ietekmes novērtējums

- **Interesentu viedokļu iegūšana**

Komisija 2005. gada 14. martā iesniedza Zaļo grāmatu par laulības šķiršanai piem ērojamiem tiesību aktiem un jurisdikciju[6]. Zaļajā grāmatā aprakstītas pašreizējās situ ācijas nepilnības un ierosināti vairāki iespējamie problēmu risinājumi. Šie iespējamie risin ājumi ir: *status quo* saglabāšana; tiesību kolīziju normu saskaņošana; ierobežotas iesp ējas ieviešana, ļaujot laulātajiem izvēlēties piemērojamās tiesības; Padomes Regulas (EK) Nr. 2201/2003 trešajā pantā norādīto piekritības pamatu pārskatīšana; Padomes Regulas (EK) Nr. 2201/2003 septītā panta pārskatīšana attiecībā uz pārējo piekritību; ierobežotas iespējas ieviešana, ļaujot laulātajiem izvēlēties kompetento tiesu; ierobežotas iespējas ieviešana, ļaujot pārsūtīt lietu; un, visbeidzot, dažādu risinājumu kombinācija.

Komisija saņēma apmēram 65 atsauksmes par Zaļo grāmatu[7].

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2005. gada 28. septembra atzinumā par Zaļo grāmatu pausta atzinība Komisijas ierosinātajiem pasākumiem.

Komisija 2005. gada 6. decembrī organizēja publisko uzklausīšanu. Pēc tam 2006. gada 14. martā notika ekspertu sanāksme. Diskusiju pamatā bija Komisijas dienestu izstrād ātais darba dokuments.

Atsauksmju lielākajā daļā atzīta nepieciešamība veicināt juridisko skaidrību un paredzam ību, ieviest ierobežotu pušu autonomiju un novērst „apsteigšanas sacīksti". Daži dal ībnieki izteica bažas, ka tiesību kolīziju normu saskaņošana varētu tiesām uzlikt par pien ākumu piemērot ārvalstu likumus; tas paildzinātu tiesvedību un radītu papildu izmaksas laulību lietās.

Iegūtie interesentu viedokļi ņemti vērā šā priekšlikuma sagatavošanā.

- **Ekspertu iesaistīšana un izmantošana**

Ārējā ekspertīze nebija nepieciešama**.**

---

6 COM(2005) 82, galīgā redakcija.

7 Publicētās atbildes atrodamas, izmantojot adresi: http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm.

- **Ietekmes novērtējums**

Komisija ir veikusi ietekmes novērtējumu, kas pievienots priekšlikumam. Ietekmes novērtējumā izskatītas šādas iespējas: i) *status quo*, ii) uzlabota dalībvalstu sadarbība, iii) tiesību kolīziju normu saskaņošana, ietverot ierobežotu iespēju laulātajiem izvēlēties piemērojamās tiesības, iv) Padomes Regulā (EK) Nr. 2201/2003 ietverto vispārējās piekritības noteikumu grozīšana, v) ierobežotas iespējas ieviešana, ļaujot laulātajiem izvēlēties kompetento tiesu, un vi) Padomes Regulā (EK) Nr. 2201/2003 ietverto pārējās piekritības noteikumu grozīšana.

Ietekmes novērtējums liecina, ka, lai atrisinātu dažādās problēmām, ir vajadzīga Kopienas darbību kombinācija. Ar šo ziņojumu tiek izteikts priekšlikums grozīt Padomes Regulu (EK) Nr. 2201/2003, ietverot tiesību kolīziju normu saskaņošanu līdz ar ierobežotu iespēju laulātajiem izvēlēties piemērojamās tiesības, prorogācijas ieviešanu un 7. pantā norādīto pārējās piekritības noteikumu grozīšanu.

Komisijas ziņojums par darba programmu, kurā ietverts ietekmes novērtējums, ir pieejams tīmekļa vietnē http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm.

3) priekšlikuma juridiskie elementi

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir EK Līguma 61. panta c) apakšpunkts, kas pilnvaro Kopienu veikt pasākumus tiesu iestāžu sadarbībai civillietās tā, kā tas noteikts 65. pantā.

65. pants piešķir Kopienai likumdošanas pilnvaras attiecībā uz tiesu sadarbību pārrobežu civillietās tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanai. L īguma 65. panta b) apakšpunktā skaidri norādīts uz pasākumiem saderības veicināšanai noteikumos, ko dalībvalstis piemēro attiecībā uz tiesību normu kolīzijām un jurisdikcijas konfliktiem.

Priekšlikums attiecas tikai uz tiem jurisdikcijas noteikumiem un piemērojamām tiesībām, ar kuriem saskaras starptautiskās situācijās, piemēram, kad laulātie dzīvo dažādās dal ībvalstīs vai tiem ir dažāda pilsonība. Līdz ar to ir attiecīgi izpildīts 65. panta pārrobežu nosacījums.

Jautājumā par to, vai pasākumi ir vajadzīgi iekšējā tirgus pienācīgai funkcionēšanai, Kopienas institūcijām ir zināma rīcības brīvība. Šis priekšlikums sekmē iekšējā tirgus pienācīgu funkcionēšanu, novēršot jebkādus personu brīvas pārvietošanās šķēršļus, ar ko tās tagad saskaras to problēmu dēļ, ko rada saglabājušās dalībvalstu likumu atšķirības attiecībā uz laulību lietās piemērojamām tiesībām un jurisdikciju.

- **Subsidiaritātes princips**

Šā priekšlikuma mērķus nevar sasniegt dalībvalstis, darbojoties atsevišķi, bet tie prasa Kopienas mēroga darbību, pieņemot kopīgas tiesību normas attiecībā uz jurisdikciju un piemērojamām tiesībām. Jurisdikcijas jeb piekritības tiesību normām, kā arī tiesību kol īziju normām ir jābūt identiskām, lai pilsoņiem būtu nodrošināta tiesiskā noteiktība un paredzamība. Tādējādi dalībvalstu savrupa rīcība darbotos pretēji šim mērķim. Patlaban nav spēkā esošas starptautiskas dalībvalstu konvencijas laulības lietās piemērojamo ties ību jautājumā. Sabiedriskā aptauja un ietekmes novērtējums ir pierādījuši, ka šajā priek šlikumā risināto problēmu mērogs ir nozīmīgs un katru gadu tās skar tūkstošiem pilso ņu. Ņemot vērā problēmas būtību un mērogus, mērķi ir sasniedzami vienīgi Kopienas l īmenī.

- **Proporcionalitātes princips**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo tas stingri aprobežojas ar to, kas nepieciešams, lai sasniegtu tā mērķus. Ierosinātie noteikumi piemērojamo tiesību jomā attiecas tikai uz laulības šķiršanu un laulāto juridisko atšķiršanu, bet neskar laulības atzī šanu par neesošu.

Ir paredzams, ka šis priekšlikums neuzliks nekādu papildu finansiālu vai administratīvu slogu pilsoņiem, bet radīs tikai ļoti ierobežotu papildu slogu dalībvalstu iestādēm.

- **Instrumenta izvēle**

Atbilstoši priekšlikuma būtībai un mērķim tā īstenošanai nepieciešamais instruments ir regula. Lai nodrošinātu juridisko skaidrību un paredzamību, ir vajadzīgas skaidras un vienotas tiesību normas. Ierosinātās normas attiecībā uz jurisdikciju un piemērojamām tiesībām ir sīki izstrādātas un precīzas, un nav vajadzīga to īstenošana dalībvalstu tiesīb ās. Atstājot dalībvalstīm jebkādu rīcības brīvību šo normu īstenošanā, būtu apdraudēts juridiskās skaidrības un paredzamības mērķis.

4) Ietekme uz budžetu

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

5) Papildu informācija

- **Vienkāršošana**

Priekšlikums paredz vienkāršot pilsoņiem un tiesību praktiķiem veicamās administratīvās procedūras.

Jo īpaši tiesību kolīziju normu saskaņošana ievērojami vienkāršos privāto pušu un [ties ību] praktiķu stāvokli, jo tie varēs noteikt piemērojamās tiesības, pamatojoties uz vienotu tiesību normu kopumu, kas aizstās esošās divdesmit četru dalībvalstu tiesību kol īziju normas.

Priekšlikums iekļauts Komisijas īstenotajā *acquis communautaire* aktualizēšanas un vienkāršošanas programmā.

- **Priekšlikuma izvērsts izklāsts**

II sadaļa - Jurisdikcija

3.a pants

Ar šo noteikumu tiek ieviesta ierobežota iespēja, laulātajiem laulības šķiršanas un laulāto šķirtības gadījumos kopīgi vienojoties, norādīt kompetento tiesu („prorogācija"). Tas sasaucas ar 12. pantu Padomes Regulā Nr. 2201/2003, ar kuru pusēm atļauts ar dažiem nosacījumiem vienoties par kompetento tiesu vecāku atbildības lietās**.**

Šādi pastiprinātā pušu autonomija sniegs laulātajiem lielāku juridisko skaidrību un paredzamību. Pašreizējās jurisdikcijas normas neļauj laulātajiem pieteikt laulības šķir šanu dalībvalstī, kuras pilsonis ir tikai viens no viņiem, ja nav cita saistoša faktora. Jaunais noteikums īpaši uzlabos tiesas pieejamību laulātajiem ar dažādu pilsonību, ļaujot viņiem pēc kopīgas vienošanās norādīt tiesu vai tiesas dalībvalstī, kuras pilsonis ir viens no viņiem. Šī iespēja attiecas uz laulātajiem, kuri dzīvo dalībvalstīs, kā arī laulātajiem, kuri dzīvo trešās valstīs. Laulātie, kuri norāda kompetento tiesu, var izmantot arī iespēju izvēlēties piemērojamās tiesības saskaņā ar 20.a pantu.

Ir jāievēro dažas formālas prasības, lai nodrošinātu to, ka abi laulātie apzinās savas izv ēles sekas.

Iespēju izvēlēties kompetento tiesu nepiemēro attiecībā uz laulības atzīšanu par neesošu; šajos gadījumos pušu autonomijas princips nav piemērojams.

Regulas **4. un 5. pants** grozīts, ņemot vērā jauno prorogācijas normu.

Regulas **6. pants** tiek svītrots. Sabiedriskā apspriešana liecina, ka šis noteikums var rad īt neskaidrību. Tas ir arī lieks, jo 3. , 4. un 5. pantā aprakstīts, kādos apstākļos tiesai ir ekskluzīva kompetence, ja attiecīgās dalībvalsts teritorijā atrodas viena laulātā pastāvīgā dzīvesvieta vai laulātais ir dalībvalsts pilsonis, vai – Apvienotās Karalistes un Īrijas gad ījumā – vienā no minētajām valstīm ir laulātās personas domicils.

7. pants

Pašreizējais 7. pants norāda, ka gadījumos, kad laulātie nav pastāvīgie iedzīvotāji dal ībvalsts teritorijā un tiem nav kopējas pilsonības, piekritību katrā dalībvalstī nosaka šīs valsts noteikumi par starptautisko piekritību. Tomēr dalībvalstu tiesību normas balstās uz dažādiem kritērijiem un ne vienmēr īsteni nodrošina tiesas pieejamību laulātajiem, kaut arī tiem būtu cieša saistība ar attiecīgo dalībvalsti. Tas var radīt situācijas, kad ES vai trešā valstī nav jurisdikcijas, lai rīkotos ar pieteikumu laulības šķiršanai, laulāto šķirt ībai vai laulības atzīšanai par neesošu. Tas var arī radīt praktiskas grūtības saistībā ar laulības šķiršanas atzīšanu dalībvalstī, jo trešā valstī izdots lēmums netiek atzīts saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2201/2003, bet gan atbilstoši dalībvalstu likumiem vai piemērojamiem starptautiskiem nolīgumiem.

Priekšlikums ievieš vienotu un izsmeļošu noteikumu pārējās jurisdikcijas jautājumā; tas aizstāj dalībvalstu noteikumus attiecībā uz pārējo jurisdikciju un nodrošina tiesas pieejamību laulātajiem, kuri dzīvo trešās valstīs, bet paliek cieši saistīti ar noteiktu dal ībvalsti, kuras pilsoņi viņi ir, vai kur viņi noteiktu laiku ir dzīvojuši. Šīs normas piemēro šanas joma atbilst tai, kas norādīta 3. pantā par vispārējo piekritību, un to piemēro laul ības šķiršanas un laulāto juridiskās atšķiršanas lietās, kā arī lietās par laulības atzīšanu par neesošu.

12. pants

Regulas 12. pants tiek grozīts, lai nodrošinātu, ka tiesa, ko laulības šķiršanas gadījumā izvēlējušies laulātie saskaņā ar 3.a pantu, ir kompetenta arī vecāku atbildības lietās saist

2006/0135 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2201/2003 attiecībā uz jurisdikciju laulības lietās un ievieš noteikumus par šajās lietās piemērojamām tiesībām

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, jo īpaši tā 61. panta c) apakšpunktu un 67. punkta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu[8],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu[9],

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[10],

tā kā:

(1) Eiropas Savienība ir nospraudusi mērķi veidot un attīstīt Eiropas Savienību kā brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kur nodrošināta brīva personu pārvietošanās. Lai pakāpeniski veidotu šādu telpu, Kopienai cita starpā ir jāpieņem iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanai vajadzīgie pasākumi attiecībā uz tiesisko sadarbību civillietās.

(2) Pašlaik nav Kopienas noteikumu laulības lietās piemērojamo likumu jomā. Padomes 2003. gada 27. novembra Regula (EK) Nr. 2201/2003 nosaka noteikumus attiecībā uz jurisdikciju, spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību, bet neietver noteikumus par piemērojamām tiesībām.

(3) Eiropadome, kas sanāca Vīnē 1998. gada 11. un 12. decembrī, aicināja Komisiju apsvērt iespēju izstrādāt tiesību aktu par laulības šķiršanai piemērojamām tiesībām. Eiropadome 2004. gada novembrī aicināja Komisiju iesniegt Zaļo grāmatu par tiesību kolīziju normām laulības šķiršanas lietās.

(4) Saskaņā ar politisko mandātu Komisija 2005. gada 14. martā iesniedza Zaļo grāmatu par laulības šķiršanai piemērojamiem tiesību aktiem un jurisdikciju. Zaļā grāmata ievad īja plašu sabiedrisko apspriešanu par iespējamiem to problēmu risinājumiem, kuras var rasties pašreizējos apstākļos.

(5) Šai regulai ir jānodrošina skaidrs un visaptverošs tiesiskais regulējums laulības lietās Eiropas Savienībā, sniedzot pilsoņiem atbilstošus risinājumus tiesiskās noteiktības,

---

8 OV C […], […], […]. lpp.
9 OV C […], […], […]. lpp.
10 OV C […], […], […]. lpp.

paredzamības, elastības un tiesas pieejamības ziņā.

(6) Lai nodrošinātu lielāku tiesisko noteiktību, paredzamību un elastību, šīs regulas uzdevums ir sniegt laulātajiem iespēju vienoties par kompetento tiesu laulības šķiršanas un laulāto šķirtības tiesvedībā. Tai arī jāsniedz zināma iespēja pusēm izvēlēties piem ērojamās tiesības laulības šķiršanas un laulāto juridiskās atšķiršanas lietās. Šāda iespēja nav attiecināma uz laulības atzīšanu par neesošu, kas ir cieši saistīta ar tās likumīgas es ības priekšnoteikumiem; šādā gadījumā pušu autonomija ir nepiemērota.

(7) Tādiem gadījumiem, kad puses neizdara piemērojamo tiesību izvēli, šī regula – lai nodro šinātu juridisko skaidrību un paredzamību un novērstu „apsteigšanas sacīksti" („*rush to court"*) – ievieš saskaņotas tiesību kolīziju normas, kas balstās uz saistošo faktoru grad āciju. Saistošie faktori ir jāizvēlas tā, lai nodrošinātu, ka laulības šķiršanas un laulāto tiesiskas atšķiršanas tiesvedība notiek saskaņā ar tiesībām, ar kurām laulībai ir cieša saistība.

(8) Sabiedrības interesēs ir attaisnojama iespēja izņēmuma apstākļos atteikties konkrētā gad ījumā piemērot ārvalstu likumus, ja tas būtu nepārprotamā pretrunā tiesas atrašanās valsts sabiedriskajai kārtībai.

(9) Ir jāgroza pārējie jurisdikcijas (piekritības) noteikumi, lai nodrošinātu lielāku paredzam ību un tiesu pieejamību trešā valstī dzīvojošiem laulātajiem, kuriem ir dažāda pilsonība. Regulai jāsniedz saskaņoti noteikumi par pārējo piekritību, lai laulātie, kuriem ir dažāda pilsonība, varētu vērsties tās dalībvalsts tiesā, ar kuru viņi ir cieši saistīti vai nu tādēļ, ka ir tās pilsoņi, vai tādēļ, ka šajā valstī atrodas viņu pēdējā kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta.

(10) Padomes Regulā (EK) Nr. 2201/2003 jāgroza 12. pants, lai nodrošinātu, ka tiesa, ko laulības šķiršanas gadījumā norādījuši laulātie saskaņā ar 3.a pantu, ir kompetenta arī vecāku atbildības lietās saistībā ar laulības šķiršanas pieteikumu, ar noteikumu, ka iev ēroti minētās regulas 12. panta nosacījumi, īpaši tas, ka jurisdikcijai jāatbilst labākajām bērna interesēm.

(11) Tādēļ attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 2201/2003.

(12) Tā kā veicamo pasākumu mērķi, proti, nodrošināt lielāku juridisko skaidrību un elastību un labāku tiesu pieejamību starptautiska rakstura laulības lietu tiesvedībā dalībvalstu l īmenī nav pietiekami īstenojami un tātad, mēroga dēļ, ir labāk īstenojami Kopienas l īmenī, Kopiena drīkst pieņemt pasākumus saskaņā ar EK Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Atbilstoši minētajā pantā noteiktajam proporcionalitātes principam šī regula nesniedzas ārpus tā, kas nepieciešams, lai sasniegtu šos mērķus.

(13) Šī regula respektē pamattiesības un jo īpaši ievēro Eiropas Savienības Pamattiesību hart ā noteiktos principus kā vispārējos Kopienas tiesību principus. Sniegtā regula jo īpaši izstrādāta tā, lai nodrošinātu pilnīgu saskaņu ar Pamattiesību Hartas 47. pantā noteiktaj ām tiesībām uz taisnīgu tiesu.

(14) [Apvienotā Karaliste un Īrija saskaņā ar 3. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, ir iesniegušas paziņojumu par to, ka vēlas piedalīties šīs regulas pieņemšanā un piemērošanā.]

(15) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un tādējādi šī regula nav tai saistoša un nav jāpiemēro.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 2201/2003 groza šādi:

1) nosaukumu aizstāj ar šo:

„Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju, spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību, kā arī par laulības lietās piemērojamām tiesībām”

2) iekļauj šādu 3.a pantu:

„3.a pants

Tiesas izvēle pēc pušu vienošanās tiesvedībai laulības šķiršanas un laulāto šķirtības lietās

1. Laulātie var vienoties par kādas dalībvalsts tiesas vai tiesu jurisdikciju viņu laul ības šķiršanas vai šķirtības tiesvedībā, ja viņiem ar attiecīgo dalībvalsti ir cieša saistība, ņemot vērā

   (a) kādu no 3. pantā norādītajiem jurisdikcijas pamatiem vai

   (b) to, ka attiecīgajā dalībvalstī atrodas laulāto pēdējā kopīgā pastāvīgā dz īvesvieta, kur viņi dzīvojuši vismaz trīs gadus, vai

   (c) to, ka viens no laulātajiem ir attiecīgās dalībvalsts pilsonis vai – Apvienotās Karalistes un Īrijas gadījumā – kādas šīs valsts teritorijā atrodas viņa domicils.

2. Vienošanās par jurisdikciju ir jānoformē rakstveidā un jāparaksta abiem laul ātajiem, vēlākais, iesniedzot prasību tiesā."

3) Regulas 4. un 5. pantā norādīto „3. pants” aizstāj ar „3. un 3.a pants”.

4) Regulas 6. pantu svītro.

5) Regulas 7. pantu aizstāj ar šo:

„7. pants

Pārējā piekritība

Ja neviens no laulātajiem nav pastāvīgais iedzīvotājs dalībvalsts teritorijā un nav dal ībvalsts pilsonis vai – Apvienotās Karalistes un Īrijas gadījumā – šo valstu teritorijā

neatrodas viņu domicils, tad dalībvalsts tiesa ir kompetenta ar nosacījumu, ka:

(d) laulāto iepriekšējā kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta vismaz trīs gadus ir atradusies dalībvalsts teritorijā; vai

(e) viens no laulātajiem ir attiecīgās dalībvalsts pilsonis vai – Apvienotās Karalistes un Īrijas gadījumā – viņa domicils atrodas kādas šīs valsts teritorijā."

6) Regulas 12. panta 1. punktā norādīto „3. pants" aizstāj ar „3. un 3.a pants".

7) Tiek iekļauta šāda II a nodaļa:

„II a NODAĻA

Laulības šķiršanas un laulāto šķirtības lietās piemērojamās tiesības

20.a pants

Pušu izvēlētās tiesības

1. Laulātie var vienoties par laulības šķiršanai un laulāto šķirtībai piemērojamām tiesībām. Laulātie var vienoties par izvēli šādu tiesību starpā:

(f) tās valsts tiesības, kurā atradusies laulāto pēdējā kopīgā pastāvīgā dz īvesvieta, ja viens no viņiem joprojām tur dzīvo;

(g) tās valsts tiesības, kuras pilsonis vai pilsone ir viens no laulātajiem vai – Apvienotās Karalistes un Īrijas gadījumā – kuras teritorijā atrodas viena laulātā domicils;

(h) tās valsts tiesības, kur laulātie ir dzīvojuši vismaz piecus gadus;

(i) tās dalībvalsts tiesības, kur iesniegts pieteikums.

2. Vienošanās par piemērojamām tiesībām ir jānoformē rakstveidā un jāparaksta abiem laulātajiem, vēlākais, iesniedzot prasību tiesā.

20.b pants

Piemērojamās tiesības, ja puses tās neizvēlas

Ja puses nav izdarījušas izvēli saskaņā ar 20.a pantu, tad laulības šķiršana un laulāto tiesiskā atšķiršana notiek saskaņā ar tās valsts tiesībām:

(j) kur atrodas laulāto pēdējā kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta vai, ja tas nav piemērojams, tad

(k) kur atradās laulāto pēdējā kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta, ja viens no vi ņiem joprojām tur dzīvo, vai, ja tas nav piemērojams, tad

(l) kuras pilsoņi ir abi laulātie, vai – Apvienotās Karalistes un Īrijas gad

īgumā – kura ir abu laulāto domicils, vai, ja tas nav piemērojams, tad

(m) kuras tiesā iesniegts pieteikums.

20.c pants

Ārvalstu tiesību piemērošana

Ja piemērojamas citas dalībvalsts tiesības, tad tiesa var izmantot Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu civillietās un komerclietās, lai iegūtu informāciju par to saturu.

20.d pants

Atgriezeniskās norādes (renvoi) vai trešās valsts norādes nepieļaujamība

Saskaņā ar šo regulu norādīto tiesību piemērošana nozīmē, ka tiek piemērotas attiecīg ās valsts tiesību normas, kuras nav šīs valsts starptautisko privāto tiesību normas.

20.e pants

Sabiedriskā kārtība

Šajā regulā norādīto tiesību noteikumu piemērošanu var noraidīt tikai tad, ja šāda piemērošana ir acīmredzami nesaderīga ar sabiedrisko kārtību valstī, kur atrodas attiec īgā tiesa."

2. Pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā V ēstnesī.*

To piemēro no 2008. gada 1. marta.

Šī regula uzliek saistības kopumā un saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas Līgumu ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
[...]